

Manifest

de la Plataforma

Mobilitzadora en Defensa

de la Universitat Pública

L'ensenyament públic està patint en els últims anys una **degradació constant** degut a les polítiques neoliberals aplicades. La universitat no ha quedat al marge del model socioeconòmic que s'està configurant sota les condicions dels tractats de Maastricht i d'Amsterdam i la duresa dels seus criteris de convergència: privatització, precarització, globalització, mercantilització de l'Estat del Benestar, etc. són processos que vivim quotidianament en l'àmbit de l'ensenyament superior.

En definitiva, el model de convergència econòmica amb la resta d'Europa i les polítiques neoliberals concretades en el pacte d'estabilitat aprovat pels governs de la Unió Europea marca el pas d'una política de restriccions socials que suposa una **ofensiva contra els drets de totes les persones** a l'accés de la cultura, a l'educació, a formar-se professionalment i a realitzar-se en llibertat.

En l'àmbit universitari ja s'estan manifestant les conseqüències de l'aplicació d'aquests plans d'**austeritat pressupostària** que atempten contra les bases mateixes de la universitat pública i les conquestes polítiques i socials que els diversos sectors universitaris hem aconseguit arrencar en el passat després d'un llarg període de lluites i mobilitzacions. **Aquests atacs es faran encara més visibles en els pròxims temps** per mitjà de retallades pressupostàries, privatitzacions i una limitació de la participació democràtica en la presa de decisions.

EN DEFENSA DE LA UNIVERSITAT PÚBLICA:

1. L'ensenyament públic és un element bàsic en qualsevol societat i, per tant, també l'ensenyament universitari. Qualsevol política aplicada pels estats i governs ha de garantir-ne el seu manteniment.

2. El sistema educatiu públic ha d'assegurar la **igualtat d'oportunitats per a tothom** que vulgui accedir-hi, i ha d'evitar que la condició econòmica de cadascú no acabi esdevenint un entrebanc.

3. El sistema educatiu públic ha de basar-se en la qualitat entesa no partint de criteris purament acadèmics, sinó considerant la dimensió humana i formativa que tota educació hauria de tenir.

4. Per garantir la qualitat i el futur de la universitat pública és imprescindible **que el**

conjunt de la societat participi en la seva definició. És necessari, per tant, articular mecanismes que facilitin aquesta participació.

En base a aquests principis, considerem que el caràcter públic de la universitat es veu distorsionat i amenaçat per les **polítiques neoliberals** aplicades, les **conseqüències** de les quals assenyalem a continuació:

1. Procés de mercantilització de la universitat pública, les funcions de la qual (docència, investigació, etc.) passen a ser valorades exclusivament des **d'un criteri de rendibilitat econòmica.** Aquelles activitats i pràctiques universitàries que no presenten formes de rendibilitat immediata tendeixen a ser abolides.

Com a conseqüència d'aquest procés global (privatitzacions, gestió empresarial, competència entre universitats...), **el compromès fonamental de la universitat tendeix a ser, no ja amb la societat, sinó amb el mercat.**

2. L'ajust econòmic aplicat per l'administració pública s'està traduint en una **retallada de les despeses socials**, que afecta molt directament a l'educació. La disminució de la subvenció a les universitats públiques s'està compensant amb un augment del finançament privat: **Increment de taxes**, convenis amb empreses privades, inici de la privatització de les beques...

3. Inici d'un procés de **privatització encoberta** i informal de la universitat que comporta una **socialització dels costos i una privatització dels beneficis** de les activitats desenvolupades en el marc universitari: adscripció de centres privats a les universitats públiques, finançament públic de centres privats: **utilització de fons públics per a finalitats privades** al sí de la pròpia universitat pública mitjançant el finançament d'activitats que produeixen beneficis a particulars (serveis a empreses a baix cost, etc.); abandonament, privatització, subcontractació o dependència de personal màximament precaritzat dels serveis complementaris o culturals...

4. **Sistemes de beques insuficient en qualitat i poc rigorós en els seus criteris de concessió**. No creiem que l'alternativa dels crèdits a baix interès i avalats per l'estat ("crèdits tous") sigui una solució a les deficiències del sistema de beques.

5. **Qualitat de l'ensenyament i dels plans d'estudi deficient. L'escassetat de recursos**, cada cop més patent, imposa restriccions d'accés i massificació dels estudis reglamentats. Els nous plans d'estudi, malgrat la tímida revisió que han sofert en els darrers temps, impliquen una gran fragmentació i desarticulació dels programes, una deficient coordinació de la docència, i una **sobrecàrrega lectiva** real sobre els alumnes.

L'aparició de determinades ofertes acadèmiques (màsters...) suposa un **inici de dualització** dels plans d'estudi, entre aquells amb valor i aquells sense. Predomini de manera quasi exclusiva d'una valoració quantitativa i formal de l'ensenyament (nombre de crèdits cursats i pagats...) en detriment d'una valoració qualitativa i real (continguts de

la docència, etc.) que configura uns plans d'estudi que desincentiven l'esperit crític dels i les estudiants i fomenten l'acceptació dòcil de les corrents hegemòniques de pensament.

6. Imposició d'un model d'ensenyament que està conduint a una **professionalització de l'estudiant**: horari de matí i tarda alhora, rigidesa dels criteris de permanència, impossibilitat de combinar treball, estudi i oci, etc.

7. Aparició d'un procés de **competència entre universitats** que general forts desequilibris territorials dels sistema universitària: foment **d'universitats de "primera i de segona"**, especialització de les universitats (en cicles o titulacions), manca de cooperació interuniversitària, etc.

8. Deteriorament i **precarització de les relacions laborals** del PAS i PDI. La funcionarització del professorat ha reforçat la jerarquia i la dualització del personal docent, mentre que les **plantilles** del personal administratiu romanen **congelades** malgrat la

sobrecàrrega de treball que pateixen els seus membres.

9. Progressiva implantació d'un **model de gestió empresarial** de la universitat pública que suposa una **retallada de la democràcia** interna de manera que els òrgans de govern col·legiats son buidats de contingut i de poder decisor real. Existeix un **predomini de criteris economicistes per damunt dels criteris d'educació i formació** que es combinen amb la pervivència de pràctiques corporatives que mantenen xarxes de poder clientelar que condicionen la distribució de recursos en l'àmbit universitari.

Davant aquest panorama d'**agressió als fonaments de la universitat pública** considerem imprescindible iniciar una àmplia campanya que permeti impulsar un **procés de revitalització i democratització de la universitat a fi de convertir-la en un servei públic en benefici de les persones, regit per criteris de justícia i igualtat.**